

ТОГТООЛ

2025 оной юниин 5

№ 331

Улаан-Үдэ хото

**Буряад Уласай гуримшуулгын хуули ёноной
зарим шийдхэбэринүүдтэ
хубилалтануудые оруулха тухай**

Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёноной зарим шийдхэбэринүүдые мүнөө хүдэлжэ байһан хуули ёһонуудта тааруулхын тула Буряад Уласай Засагай газар **тогтооно**:

1. Буряад Уласай Засагай газарай 2019.03.05-ай №93 «Хоёрдохи үхибүүнэй түрэнэн (үргэжэ абаһан) ушараар нютаг можонуудай эхын (гэр бүлын) капитал тухай» тогтоолоор гэр байрын байдал һайжаруулхын тула хоёрдохи үхибүүнэй түрэнэн (үргэжэ абаһан) ушараар нютаг можонуудай эхын (гэр бүлын) капитал шэглүүлхэ гурим тухай Дүримдэ иимэ хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудаар хубилгагдаһан 2019.04.02-ой №155, 2019.06.18-ай №327, 2020.01.22-ой №25, 2020.03.13-ай №130, 2020.06.25-ай №382, 2020.11.25-ай №705, 2021.01.15-ай №8, 2021.06.16-ай №301, 2022.04.25-ай №227, 2022.11.18-ай №708, 2023.05.24-эй №280, 2023.12.06-ай №735, 2024.02.15-ай №74, 2024.05.20-ой №271, 2024.09.18-ай №530):

1.1. 2-дохи пунктын 2-дохи дотор пункт удаадахи найруулгаар:

«2) барилга, гэр байрын барилгын тусхай түсэлнүүдые һэргээлгэ, нэрлэгдэһэн объектнүүдэй барилга гү, али һэльбэн шэнэдхэлгэ хэжэ байһан эмхи зургаанай хабаадалгагүйгөөр ажаһуугшадай хэһэн дэбисхэртэй байшан һэльбэн шэнэдхэлгэ, тэрэ тоодо барилгын хэлсээнэй ёһоор (саашадаа - барилгын эмхи), мүн гэр байрын барилгын иимэ аргаар барилгын гү, али һэргээлгын гаргашануудые нэхэмжэлхэ, гэршэлгэ абаһан хүнэй банкын дансада нэрлэгдэһэн мүнгэ дамжуулха замаар дэбисхэртэй байшан һэргээхэ».

1.2. 3-дахи пунктда «хубиин гэр байрын барилгын түсэлэй барилга гү, али һэльбэн шэнэдхэлгэ» гэхэн үгэнүүдые «барилга, гэр байрын хубиин барилгын түсэлэй һэльбэн шэнэдхэлгэ, дэбисхэртэй байшан һэльбэн шэнэдхэлгэ» гэхэн үгэнүүдээр һэлгэгдэхэ.

1.3. 6-дахи пунктда:

1.3.1. 1-дэхи дотор пункт иимэ үгэнүүдээр нэмэгдэхэ: «Хэрбээ нютаг можонуудай капиталай мүнгэн (һангай нэгэ хуби) ажаһуудалай байшангуудые худалдан абаха гү, али бариха хэрэгтэ шэглүүлэгдэбэл, мүн гэр байрын барилгын хубиин түсэл барилгын гү, али һэльбэн шэнэдхэлгын гү, али барилгын эмхиин хабаадалгагүйгөөр, үнэмшэлгэ абаһан хүнэй нүхэрэй бөөлүүлһэн дэбисхэртэй байшан һэльбэн шэнэдхэлгын түлөө, иимэ байдал мэдүүлгэдэ заагдана»;

1.3.2. 5-дахи ба 6-дахи дотор пунктнуудта «гэр байрын хубиин барилгын түсэлэй барилга гү, али һэльбэн шэнэдхэлгэ» гэхэн үгэнүүдые «барилга, гэр байрын барилгын хубиин түсэлэй һэльбэн шэнэдхэлгэ, дэбисхэртэй байшан һэльбэн шэнэдхэлгэ» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.4. 10-дахи пунктда:

1.4.1. Түрүүшын абзацта «хубиин гэр байрын барилгын түсэлэй барилга» гэхэн үгэнүүдые «, хубиин гэр байрын барилгын түсэлэй һэльбэн шэнэдхэлгэ, дэбисхэртэй байшан һэльбэн шэнэдхэлгэ» гэхэн үгэнүүд нэмэжэ бэшэгдэхэ.

1.4.2. «а» дотор пункт удаадахи найруулгаар:

«а) гэршэ саарһа абаһан хүндэ (али тэрэнэй нүхэртэ) үгтэһэн барилгын зүбшөөлһөө гү, али нэрлэгдэһэн хүнэй гү, али тэрэнэй нүхэрэй барилгын зүбшөөл үгэхэ эрхэтэй гүрэнэй гү, али нютагай засагай байгууламжада эльгээһэн гэр байрын барилгын тусхай түсэлэй түсэблэгдэһэн барилгын (һэргээлгын) тухай мэдээсэлһээ гү, али үнэмшэлгэ абаһан хүндэ гү, али тэрэнэй нүхэртэ иимэ гэрэй һэльбэн шэнэдхэлгын зорилгоор үгтэһэн дэбисхэртэй гэр бариха зүбшөөлһөө»;

1.5. 11-дэхи пунктда:

1.5.1. Түрүүшын абзацта «хубиин гэр байрын барилгын түсэлэй барилга гү, али һэльбэн шэнэдхэлгэ» гэхэн үгэнүүдые «барилга, һэльбэн шэнэдхэлгэ хубиин гэр байрын барилгын түсэл, дэбисхэртэй байшан һэльбэн шэнэдхэлгэ» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэгдэхэ.

1.5.2. «Гэр байрын барилгын хубиин һэльбэн шэнэдхэлгэ» гэхэн үгэнүүдэй һүүлдэ «б» гэхэн дотор пунктда «гү, али дэбисхэртэй гэрнүүд» гэхэн үгэнүүд нэмэгдэхэ.

1.6. 12-дохи пункт удаадахи найруулгаар:

«12. Энэ Дүримэй 11-дэхи пунктын «а» дотор пунктын ёһоор гэр байрын байдал һайжаруулха талаар нютаг можонуудай капитал жасануудай нэгэ хубиие шэглүүлхын тула үнэмшэлгэ абаһан хүн энэ Дүримэй 6-дахи пункт соо заагдаһан баримта бэшэгүүдтэй хамта Оросой Холбоото Уласай хуули ёһоор тогтооһон гуримаар гэршэлһэн иимэ зүйлнүүдые тушааха:

а) гэршэ саарһа абаһан хүндэ (али тэрэнэй нүхэртэ) үгтэһэн барилгын зүбшөөлһөө мэдээсэл гү, али нэрлэгдэһэн хүнэй гү, али тэрэнэй нүхэрэй барилгын зүбшөөл үгэхэ эрхэтэй гүрэнэй албанда эльгээһэн гэр байрын барилгын түсэблэгдэһэн барилгын (һэргээлгын) тухай мэдээсэлһээ,

нютагай засагай байгууламжааа гү, али үнэмшэлгэ абаһан хүндэ гү, али тэрэнэй нүхэртэ иимэ дабхар гэр хэргээхэ зорилготойгоор үгтэһэн дэбисхэртэй гэр бариха зүбшөөлһөө;

үнэмшэлгэ абаһан хүндэ гү (али тэрэнэй нүхэртэ) үгтэһэн барилгын зүбшөөлһөө мэдээсэл гү, али заагдаһан хүнэй эльгээһэн тусхай гэр байрын барилгын түсэлэй түсэблэгдэһэн барилгын (хэргээлгын) мэдээсэлһээ гү (али нүхэрэйн) барилгын зүбшөөл үгэхэ эрхэтэй гүрэнэй засаг зургаанда, нютагай засагай байгууламжааа гү, али үнэмшэлгэ абаһан хүндэ гү (али нүхэртэнь) иимэ дэбисхэртэй гэр хэргээхэ зорилготойгоор үгтэһэн дэбисхэртэй гэр бариха зүбшөөлһөө;

б) үнэмшэлгэ абаһан хүнэй банкын данса бэшэгтэй байһые гэршэлһэн баримта бэшэг, энэ дансын уялгата мэдээнүүдые зааһан.

РГУ-гай халбарида Буряад Уласай болон холбоото уласай хуули ёһоор зургаанууд хоорондын сахим харилсаанай хэмжээндэ хэрбээ зааһан баримта бэшэгүүдые мэдүүлгэ барихан хүн бээ даанги үгөөгүй хаань:

- хүдэлэсгүй зөөрийн Нэгэдэмэл гүрэнэй тобьёгто бүридхэгдэһэн, үнэмшэлгэ абаһан хүнэй гү (али тэрэнэй нүхэрэй) зөөрийн эрхэ тухай мэдээсэл, саг үргэлжын (хизааргүй) хэрэглэлгэ, наһанай туршада залгамжалха эзэмшэл, хубиин гэр байрын барилга, сэсэрлигэй ажал, гэр байрын дэбисхэр хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан, гэр байрын барилгын хубиин түсэлэй барилга (хэргээлтэ), гэр байрын хүгжөөлгын дэбисхэр байшанай хэргээлтэ ябуулагдадаг газарай хэһэгтэй холбоотойгоор хүлһөөр гү, али түлбэригүй хэрэглэлгэ;

- хүдэлэсгүй зөөрийн Нэгэдэмэл гүрэнэй тобьёгто бүридхэгдэһэн, үнэмшэлгэ абаһан хүнэй гү (али тэрэнэй нүхэрэй) гэр байрын барилгын тусхай түсэлдэ гү, али хэльбэн шэнэдхэлгын ушарта дэбисхэртэй гэртэ эрхэ тухай мэдээсэл».

1.7. 13-дахи пунктда:

1.7.1. «Гэр байрын барилгын тусхай түсэлые хэргээлгэ» гэхэн үгэнүүдэй һүүлдэ «а» гэхэн дотор абзацта «гү, али дэбисхэртэй байшан гэрнүүд» гэхэн үгэнүүд нэмэгдэхэ, «2021.06.08-ай №362/пр» гэхэн үгэнүүдые «2024.04.24-эй №285/пр» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.7.2. «б» гэхэн дотор пунктда «гэршэлгэ абааб» гэхэн үгэнүүдые «гэршэлгэ абааб,» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ.

1.8. «Гэр байрын хубиин түсэл» гэхэн үгэнүүдэй һүүлдэ 19-дэхи пунктда «дэбисхэртэй байшан гэр,» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

1.9. 25-дахи пунктда «гэр байрын барилгын хубиин түсэл барилгын (хэргээлгын) эмхиин хабаадалгагүйгөөр ажаһуугшадай бээлүүлһэн гэр байрын барилгын тусхай түсэлэй барилга (хэргээлгэ) гү, али гэр байрын барилгын хубиин түсэл барилгын (хэргээлгын) гаргашануудые нэхэмжэлхын тулада нютаг можонуудай капиталһаа мүнгэ һомололгын (мүнгэн һангай нэгэ хуби) һомололгодо» гэхэн үгэнүүдээр хэлгэхэ, «барилга, гэр байрын барилгын тусхай түсэлэй хэльбэн шэнэдхэлгэ, дэбисхэртэй байшанай хэльбэн шэнэдхэлгэ, ажаһуугшадай

хабаадалгагүйгөөр үнгэргэгдэдэг нэрлэгдэһэн түсэлнүүдэй барилга гү, али хэргээлгэ, мүн барилгын гаргашануудые нэхэмжэлхэ, тусхай гэр байрын барилгын түсэл хэргээхэ, дэбисхэртэй байшан хэргээхэ».

2. Буряад Уласай Засагай газарай 2019.03.22-ой №124 «Буряад Уласай гүрэнэй эрхэ мэдэлэй гүйсэдхэхы зургаанууд болон Буряад Уласта нютагай засагай байгууламжануудай гүрэнэй болон нютагай засагай туһаламжа үзүүлхэ олон үүргэтэй түбүүдтэ үзүүлдэг гүрэнэй болон нютагай засагай туһаламжануудай жагсаалтыг баталха тухай, тиихэдэ Буряад Уласай гүрэнэй засагай гүйсэдхэхы зургаануудаар хангагдаха талаар үргэн дэлисэтэй гуйлта дамжуулагдаагүй гүрэнэй туһаламжануудай жагсаалта тухай» гэхэн тогтоолоор баталагдаһан гүрэнэй болон нютагай засагай туһаламжа үзүүлхэ олон үүргэтэй түбүүдтэ Буряад Уласта нютагай засагай байгууламжануудай үзүүлдэг нютагай засагай туһаламжын Зүбшөөгдэһэн жагсаалай 16-дахи пунктда хубилалта оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай тогтоолнуудаар хубилгагдаһан 2019.07.25-ай №405, 2020.04.24-эй №229, 2020.05.12-ой №264, 2020.12.16-ай №763, 2021.05.20-ой №228, 2021.10.11-эй №579, 2021.12.06-ай №701, 2022.06.27-ой №383, 2023.03.09-эй №118, 2023.09.06-ай №527, 2023.11.13-ай №678, 2023.11.17-ой №689, 2024.02.15-ай №74, 2024.04.12-ой №203, 2024.08.28-ай №495, 2025.02.03-ай №61, 2025.03.31-эй №190), «хубиин гэр байрын барилга» гэхэн үгэнүүдэй һүүлдэ «гү, али дэбисхэртэй байшан хэргээлгэ» гэхэн үгэнүүдые нэмэхэ.

3. Энэ тогтоол албан ёһоор хэблэгдэһэн үдэрһөө хойшо 10 хоногой үнгэрһэн хойно хүсэндөө орохо ба 2024 оной январин 5-һаа бии болоһон эрхэ зүйн харилсаанда хабаатай.

**Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшын
уялга дүүргэгшэ**

В. Сухоруков

Хүн зониие нийгэмэй талаар
хамгаалгын яаман түлэб дурадхаа
утаһан 44-19-38